

Kako prebroditi vse bolj zapleteno ekonomsko situacijo

1947-1987

Pogoji, v katerih delamo in gospodarimo, se tudi v letošnjem letu vse bolj zaostrejujejo. Od zunanjih pogojev gospodarjenja je to predvsem naslednje:

1. Nov obračunski sistem, uveljavljen v letošnjem letu, postavlja pred gospodarstvo strožja merila glede izkazovanja dohodka in njegove delitve. Poenostavljeno rečeno, je treba po novem obračunskem sistemu ustvariti več, če hočemo izkazovati enak dohodek kot prej.

2. Obremenitve gospodarstva se še naprej povečujejo (v nasprotju z nešteto deklariranimi usmeritvami). Če gledamo indekse povečanja dajatev za družbeno nadgradnjo v periodičnih obračunih, so ti vedno višji kot je rast dohodka.

3. Tečajna politika tudi v letošnjem letu še naprej poslabšuje položaj aktivnih izvoznikov. Razen parole »da bomo vodili politiko realnega tečaja dinarja«, ni gospodarstvo dobilo še ničesar, saj dinar še vedno devalvira, praviloma počasneje kot je domača inflacija.

4. Devizno smo kot celotna država nelikvidni, in ker deviz ni dovolj niti za plačevanje naših mednarodnih obveznosti, seveda deviz ni na razpolago za potrebe gospodarstva. Zato banke ne morejo plačevati računov za uvožene materiale, niti ostalih deviznih stroškov, niti izplačevati deviznih potnih stroškov itd., ne glede na to, da smo aktivni izvozniki in imamo papirnate pravice (DRP-e).

Ker smo pač taka delovna organizacija, ki živi od svojega dela, za nas to pomeni, da moramo v boljšem delu znotraj delovne organizacije poiskati tiste rezerve, da bomo ustvarili več in tako prevladali negativne vplive zunanjih dejavnikov.

Če v luči zgoraj navedenega ocenjujemo naše dosedanje poslovanje v letošnjem letu, velja povedati naslednje:

a) Naročil imamo dovolj, ni večjih težav s prodajo. Proizvodnjo na vseh kapacitetah imamo razprodano do konca leta in ponekod že čez, prodaja obutve v naši maloprodajni mreži je bila v prvih sedmih mesecih količinsko 6 % višja kot v istem obdobju lanskega leta, v izvoz na konvertibilno področje pa smo v prvih sedmih mesecih odposlali 14 % več obutve kot v istem obdobju lanskega leta.

b) V proizvodnji smo v prvem polletju zaostali za planom za 1,8 %. Ta zaostanek prenašamo v drugo polletje in pomembna naloga je, da v drugem polletju z boljšim delom to nadoknadimo.

c) Izkoriščanje delovnega časa se je v prvem polletju nekoliko poslabšalo v primerjavi z lanskim prvim polletjem. Prav gotovo je v tem del razlogov za zaostanek za planom. Naloga vseh je, da v drugem polletju razpoložljivi čas bolje izkoristimo in napravimo več.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Na zboru delavcev v montaži šal niso uspeli razrešiti vseh vprašanj

S pancerji spet v SSSR

Po nekaj letih premora so v letošnjem letu v Sovjetski zvezi zopet pokazali zanimanje za naše izdelke iz smučarskega programa. Dogovorili smo se za naslednje količine smučarskih čevljev: 15.000 parov Alpha, 11.000 parov Junior Comp ter po 2.000 parov LS in MS 700. Obutev moramo izdobračiti ob koncu tega in v začetku prihodnjega leta, zadnji rok pa je 15. februar. S tem bomo zagotovili zadostne količine naročil za proizvodnjo v tako imenovani mrtvi sezoni in tudi serije so kar velike.

Upamo, da bomo uspeli zagotoviti potrebne devize za uvoz repromateriala in s tem realizirati dokaj zanimiv in donosen posel, ki nam bo prinesel približno 2,6 milijona klinških dolarjev.

In še nekaj zanimivosti s tega tržišča:

Kaže da bo zimski šport napredoval tudi v Sovjetski zvezi, vendar sedanji standard prebivalstva zaenkrat tega še ne omogoča, saj je smučanje povezano z ogromnimi izdatki.

Na razpolago imajo ATOMIC in FISHER smuči, Marker vezi in manjšo količino čeških pancrjev (BOTAS), približno 10.000 parov izdelkov lastne proizvodnje (SALVA - TALIN) ter nekaj ostankov avstrijskih in naših modelov, kar pa ne zadostuje, zato so še toliko bolj zainteresirani za sodelovanje.

Dogovorili smo se, da novo kolekcijo predstavimo tudi njim, v enem izmed njihovih smučarskih centrov, skupaj z vrhunskimi modeli iz naše tekaške kolekcije, kar je zanimivo zaradi morebitnega vstopa v reprezentanco Sovjetske zveze.

A. K.

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

(Nadaljevanje s 1. strani)

d) Gospodarjenje s kapitalom (obračanje zalog) se je v prvem polletju v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta poslabšalo. Počasnejši obrat zaloga pa pomeni več kreditov, višje stroške obresti in še večji učinek revalorizacije na dohodek v negativnem smislu. Torej pomembna naloga za drugo polletje je, izboljšati gospodarjenje z zalogami.

Dela (naročil) imamo torej dovolj, treba je samo zavihati rokave in na vseh področjih delo čim boljše opraviti. Ob analizi polletnega obračuna smo izpostavili predvsem naslednja področja, kjer moramo rezultate izboljšati:

1. V proizvodnji moramo do konca leta nadoknaditi zaostanek za planom. Doseganje proizvodnega plana je namreč predpogoj, da pokrijemo fiksne stroške in s tem tudi predpogoj za pozitiven finančni rezultat ob koncu leta.

2. Motnje proizvodnje zaradi oskrbe z materiali se morajo zmanjšati, kajti edino na ta način bomo omogočili proizvodnjo, da dela bolj nemoteno in da plan tudi doseže. Priznati moramo, da je nemotena oskrba proizvodnje v teh pogojih prav gotovo zelo zahtevna naloga, saj je predvsem situacija na področju uvoza materialov pogosto nemogoča. Dejstvo pa je, da vsi razlogi in opravičila nič ne pomagajo. Ko je artikel v proizvodnji, morajo biti na razpolago vsi materiali ali pa artikla ni mogoče izdelati. Naloga delavcev, ki delajo v nabavi, je torej, da po svojih najboljših močeh resnično storijo vse, da bi bilo takih motenj čim manj.

3. Izboljšati izkoriščanje delovnega časa. Na sestanku članov samoupravnih organov in vodstev DPO ter vodilnih in vodstvenih delavcev, ko smo obravnavali periodični obračun, smo se dogovorili, da se v Alpini dela tako, da se delavnik osmih ur čim boljše izkoristi. To pomeni, da v Alpini ni in ne bo neopravičenih odhodov z delovnega mesta, predčasnih odhodov na malico ali do-

mov, podaljšanja dogovorjenih pavz itd. Zavedati se moramo, da smo tovarna, ki ima ugled doma in v svetu, in tak ugled smo dolžni ohraniti tudi v bodoče. Ohranili pa ga bomo lahko samo z dobrim delom, ne pa z »balkansko šlamparijo«.

4. Izboljšati gospodarjenje s kapitalom, to je obračanje zaloga. To pomeni konkretno predvsem naslednje: čim bolj tekoče izdobavljati zimsko obutev kupcem, sproti pregledovati zaloge materialov in poskrbeti, da se neidoče zaloge porabi, v MPM pa temeljito razmisliti, kaj in koliko obutve naročiti, da jo bomo tudi prodali, na pa da nam po končani sezoni obremenjuje zaloge.

Da bi naloge, ki so pred nami, vsi delavci Alpine opravljali bolj zavzeto, smo se dogovorili, da je potrebno vsakega posameznika pri delu tudi materialno čim boljše motivirati. Ta motivacija naj bi bila predvsem naslednja:

— s 1. avgustom povečujemo osebne dohodke za cca. 30%. Te osebne dohodke pa bomo opravičili samo, če bomo na prej navedenih področjih delali bolje.

— s 1. avgustom smo v sistem nagrajevanja vpejali celo vrsto dodatnih kriterijev, predvsem za režijske službe, ki pripravljajo vse potrebno za proizvodnjo. Tako bo osebni dohodek tudi v režiji poslej več odvisen od kvalitete dela posameznikov in posameznih služb, kot pa je to bilo doslej, ko so bile režijske službe nagrajene po nekem povprečju.

— posamezne odklone od začrtanih nalog je treba, če ne gre drugače, bolj strogo kaznovati ali tudi pohvaliti z osebnimi ocenami. Dogovorjene naloge se morajo izpolnjevati in dogovorjeni cilji dosežati. Če se rezultati dosežajo bolje od predvidenih, je treba delavca nagraditi, če se ne dosežajo, pa mora to občutiti pri osebnih dohodkih. Osebnih dohodke imamo namreč od tega, kar ustvarimo, ne pa od izgovorov in opravičil.

Opozorili smo tudi na staro reklo »pometanje pred svojim pragom«, kar pomeni, da mora vsak posameznik, oddelek ali slu-

žba najprej brezhibno in brez pripomb opraviti svoje delo, šele potem ima pravico kazati na napake drugih.

Za zaključek lahko rečemo: dela imamo dovolj, treba ga je samo dobro opraviti in v tem primeru uspeh ne bo izostal. Če pa bi delali slabše kot v preteklosti, pa nas to seveda ne bi vodilo k uspehu. Upam, da smo se pri obravnavi teh problemov na zborih delavcev resnično odločili, da bomo zastavljene naloge tudi izpeljali.

Tomaz KOŠIR

Ocena poteka praznovanj ob 40-letnici Alpine

Delavski svet delovne organizacije je na avgustovski seji podal razrešnico odboru za pripravo praznovanja 40-letnice naše DO. Delegati so ocenili da je bilo delo odbora uspešno, da je potekalo po programu in bilo tudi po finančni plati racionalno.

Poglejmo na kratko glavne akcije, ki so bile izvedene v okviru praznovanja po posameznih komisijah:

1. komisija za podelitev priznanj:

— priprava predlogov za zvezna priznanja (19)

— priprava predlogov za priznanja DO (1 kipec Alpine, 2 grafiki, 20 plaket, 35 priznanj)

— izvedba natečaja za izbor kipca Alpine

2. komisija za kulturne prireditve:

— pevska revija zborov Usnjarsko-predelovalne industrije

— nastop folklorne skupine iz Novega Marofa

— koncert ob 40-letnici pihalne godbe

— samostojna razstava Konrada Peternelja

— sodelovanje v programu ob osrednji proslavi 4. julija

— sodelovanje pri drugih kulturnih prireditvah v kraju

3. komisija za sodelovanje z osnovnimi šolami:

— Sodelovali so z vsemi osnovnimi šolami (Žiri, Col, Gorenja vas, Novi Marof, Vinica).

4. komisija za pripravo brošure:

— Brošura je bila natiskana v 4300 izvodih, v slovenskem in srbohrvatskem jeziku, ki so jo prejeli vsi naši delavci, služila pa je tudi kot

kvaliteten propagandni material ob Dnevu odprtih vrat Alpine.

5. Komisija za šport:

Izvedli so:

— odbojkarsko tekmovanje

— košarkarski turnir

— turnir v malem nogometu

— prvenstvo Slovenije v judu po pasovih

6. Komisija za izvedbo proslave 4. julija:

Komisija je delo uspešno izvedla — od priprave proslave, preskrbe do izvedbe programa.

7. Organizirali smo tudi »Dan odprtih vrat Alpine«, ko si je našo DO ogledalo preko 700 ljudi, nato pa zelo uspešno tiskovno konferenco, ki so se je udeležili novinarji vseh večjih sredstev obveščanja iz Slovenije.

V okvir praznovanja smo vključili še organizacijo 2. delovno-proizvodnega tekmovanja delavcev obutvene industrije Slovenije, ki ga je organizacijski odbor izredno uspešno izpeljal.

Proslava ob Prazniku dela v Žireh je bila letos posvečena Alpini, prav tako pa je bila Alpina pokrovitelj praznovanja krajevnega praznika v Gorenji vasi in razvitja prapora ob 20-letnici gasilskega društva na Colu.

Če izvzamemo stroške asfaltiranja (23 milijonov din), so znašali stroški izvedbe vseh navedenih prireditev oz. akcij okrog 30 milijonov dinarjev.

Do konca leta predvidevamo še organizacijo dveh športnih tekmovanj, decembra pa bo v Žireh tudi razglasitev športnika leta.

Mišo Čeplak

DOGOVARJAMO SE - DOGOVORILI SMO SE

Korak za korakom do »CIM-a« Računalniško integrirana proizvodnja

Če bi nekaj desetletij nazaj nekdo čevljarju govoril o tehnologiji osemdeletij let, bi ga le-ta najbrž ne jemal resno, ker si takega skoka ne bi mogel predstavljati.

Če bi si nekdo danes drznil napovedati razvoj do leta 2020, bi ga najbrž prav tako ne jemali resno, ker bo predvidoma ta skok še veliko večji, kot je bil doslej. Napoved je zato še veliko bolj tvegana. Vendar osnovne smernice razvoja so znane. V tem okviru iščemo lahko tudi našo delovno organizacijo, ki se bo bolj ali manj uspešno vključila v prizadevanje za čimboljše načrtovanje in obvladovanje poslovnega procesa v celoti.

S hitrim razvojem informatike, ki se uveljavlja praktično na vseh področjih poslovanja, so se pojavile ogromne možnosti napredovanja, toda tudi pasti za zaostajanje. Kjer je v smislu razvoja velik manevrski prostor, bodo možne velike razlike v konkurenčnosti na tržišču.

Kot rečeno je prodor računalnikov na vsa področja poslovanja že povzročil na eni strani pozitivne učinke: vznemirljivost, učinkovitost, iznajdljivost, učinkovitost, natančnost, hitrost, medsebojno povezanost, sposobnost itd.; na drugi strani pa so se pojavili tudi možni negativni vplivi: bojazen zaradi nepoznavanja novih načinov dela, strah pred različnimi spremembami, ljubosumnost, ki izvirja iz ustaljenega načina dela itd. Poskrbeti moramo, da bodo prevladovali pozitivni učinki, sicer se bomo sami onemogočili. Kakorkoli že tehtamo vse dejavnike poslovanja, vedno znova lahko ugotovimo, da na svetovni borzi dobivamo na teži kapital in znanje. Vse je podrejeno temu. Za učinkovito izkoriščanje obeh pa rabimo sodoben informacijski sistem, ki bo omogočal vsestransko komuniciranje in integracijo, ki bo v končni fazi dala rezultat poslovanja, s katerim bomo konkurenčni tako doma kot v tujini.

Integracija (kot končni cilj) vseh računalniško podprtih dejavnosti (CA - Computer aided), je cilj vsakega sodobnega proizvodnega sistema, zato mora veljati tudi za Alpino.

CAD (računalniško podprto modeliranje) je že ena od aktivnosti, ki ji dajemo prednost. 2 dimenzionalni sistem obsega naslednje dejavnosti:

- digitalizacija osn. modela (zgornjega dela in spodnjih delov)
- detajliranje na ekranu
- stopnjevanje (gradiranje) neželjene dolžine in širine
- možnosti spreminjanja preko ekrana
- uporaba posebnosti pri gradiranju
- izrisovanje (plotersko) posameznih kosov

- 2D ponazarjanje modela na ekranu

- linije lahko interaktivno brišemo, spreminjamo ali dodajamo

- izračun površin (kalkulacija optimalnega polaganja)

- poročila o sestavnih delih, stopnjevanju, podatki o modelu, kakor tudi prenos in sprejem teh podatkov

To so osnovne dejavnosti sistema FDS 2500, ki ga kupujemo od firme MICRODYNAMICS. Preko CAD sistema zajamemo in obdelamo vse elementarne podatke geometrijsko in številčno in tako ponazoritev modela je izhodišče za nadaljnje CA dejavnosti, ki sledijo. Praksa v svetu je pokazala, da modelir doseže isto produktivnost, kot jo ima pri ročnem modeliranju, v 6 mesecih. Po polovici leta pa se mora ta sistem pokazati kot učinkovitejši, saj ponuja veliko možnosti, ki jih ročno modeliranje nima.

Po mnenju priznanega strokovnjaka (dr. Ron Whittaker - SATRA) so osnovne prednosti CAD v treh vidikih:

- zmanjšanje - skrajšanje časa od kreiranja modela do serije gradiranih šablon

- omogočene študije modela (iskanje optimalnega modela s polaganjem in spreminjanjem linij)

- CAD/CAM povezave - omogočeno je krmiljenje

CAM (računalniško podprta proizvodnja) sistemov.

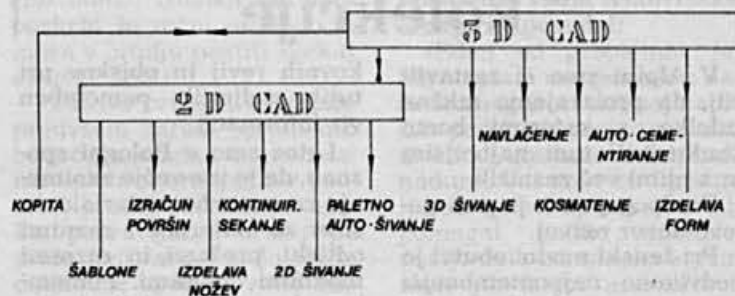
CAD - 3D (dimenzionalni) je trenutno v testni uporabi pri uporabnikih, ki sodelujejo pri njihovem razvoju. V Alpini se kažejo potrebe po treh delovnih postajah in dodatno še eno posebno za kreiranje smučarskih čevljev, ki zahteva posebej prilagojeno programsko opremo. Kot proizvajalec smučarskih čevljev se bomo morali aktivno vključiti v razvoj soft-ware za ta program, ki ima posebne zahteve in ga omenjamo izključno v kontekstu z gradirno kopirko, kot CAM nadaljevanje v orodjarni.

3D CAD je v naši branži relativno zahtevna zadeva, ker gre tu za geometrijsko ponazarjanje matematično gledano nepravilnih oblik, skulptur, ki se računalniško obravnavajo po posebni metodi (surface modeling). Zato bo na tem področju treba posvetiti veliko pozornosti od začetne faze zajemanja treh osnovnih koordinatnih podatkov (digitalizacija) preko konverzije v ravnino in obratno (po potrebi), do gledanja linij, gradiranja in generiranja končne oblike, ki naj bi bila vhod v vmesne gradirne kopirke. To je vizija in je še daleč od realnosti, toda v tej smeri bi morala potekati naša aktivnost.

CAM (Computer aided manufacturing) je običajno omenjen v zvezi s CAD in se popularno reče CAD/CAM sistem. Oglejmo si najprej shematski prikaz:

- CAA (računalniško podprta montaža)

Integracija - združitev vseh aktivnosti v smiselno celoto z vsemi potrebnimi povezavami

To so CAD/CAM povezave, ki so trenutno v svetu ali že v uporabi ali pa v razvoju. Komentar vsakega posameznega področja bi bil predolg, zato naj na kratko opišem le CAM izdelava serije šablon (izrezovalna miza), ki jo imamo prav tako naročeno v sklopu delovne postaje. Tu imamo dve možnosti in sicer klasično izvedbo z rezkarjem (WILD - Švica) oziroma lasersko (ameriško poreklo). Mi smo se pogojno odločili za slednjo, saj jo ponudnik ponuja za isto ceno kot klasično. Pogojno pa zato, ker jo bo posameznik v primeru slabše uporabnosti brezplačno zamenjal za klasično. Mizo krmilimo preko vmesnika (interfače) z disketo, ki je izhod iz delovne postaje ali pa direktno (online) z interaktivno povezavo.

Zgoraj omenjena CAM področja so trenutno otoki v morju, ki pa so vedno večji in se ponazarjajo z mostovi, dokler ne bo prišlo (nekje ne bo nikoli) do popolnega računalniškega krmiljenja celotnega procesa (CNC strojev, avtomatskih transportnih naprav, robotov itd.).

Vzporedno s tem se bodo razvijale tudi druge CA-aktivnosti, kot so:

- CAE (računalniško podprti inženiring)
- CAPP (računalniško podprto planiranje procesa)
- CAQ (računalniško podprto zagotavljanje kvalitete)

pa bo omogočala CIM (Computer integrated manufacturing) - računalniško integrirana proizvodnja, kot končni cilj postindustrijske družbe. Morda bo nekdo tako razmišljanje okarakteriziral kot znanstveno fantastiko, vendar o tej zadevi najkasneje razmišljajo v vseh napredno mislečih sredinah. Za uvajanje kvalitetno tako zahtevnih sprememb pa odpadejo razne komunikacijske akcije, ki se v polovici leta izjalovijo v nič, potrebna je stalna aktivnost vsega vodilnega in vodstvenega kadra, ki bo sprejel odločitve na predhodni detajlni analizi.

Strategija postavljanja kadrovske strukture bo igrala v začetni fazi zelo pomembno vlogo, doker se le-ta ne bo tržno oblikovala - tudi pri kadrih namreč velja borza.

Morda bo moje pisanje naletele na gluha ušesa, zato si ne morem kaj, da ne bi, kot je danes v modi, malce nenavadno zaključil. Krišpin se tam nekje po letu 2000 ves utrujen zbudi zjutraj ob petih, sede na posteljo in takole razmišlja:

»Madonca, že 40 let delam isto delo, enako število parov, soldov pa vedno manj. Iz leta v leto moram več šušmariti, če hočem preživeti družino. Ne vem, nekaj je narobe s tem svetom, ali pa z mano, kdo ve!«

Miro KAVČIČ

Sejmi pomemben vir informacij za pripravo kolekcije

V Alpini smo si zastavili cilj, da proizvajamo takšne izdelke, s katerimi bomo konkurirali tudi najboljšim in z njimi več zaslužili.

Predpogoj za to je prav gotovo dober razvoj.

Pri ženski modni obutvi je nedvomno najpomembnejši kriterij modnost. Upoštevati je treba zahteve mode, vendar do take mere, da so izdelki sprejemljivi za tržišče, kateremu so namenjeni. Dvakrat letno je treba izdelati novo kolekcijo, ki mora biti v skladu z modnimi zahtevami, zato je oblikovanje izdelkov izrednega pomena. Izgled je tisto, kar lahko da izdelku dodatno vrednost.

Pri lahki modni obutvi sodelujemo ljudje različnih poklicev in izkušenj in skupaj tvorimo skupino za pripravo kolekcije. Vanj so vključeni delavci iz komercialne lahke obutve, maloprodajne mreže in modelirnice.

Priprave za kolekcijo pomlad-poletje 1988 so skoraj končane. Začeli smo z analizo obstoječih grup. S to analizo se nekatere grupe iz prejšnje sezone, ki so se pokazale nezanimive, izločijo in se na podlagi tržnih raziskav in modnih teženj v svetu določijo nove. Pomembno je, da ugotovimo, kaj propagirajo tuji konkurenti. Preden pristopimo k izdelavi nove kolekcije, si moramo ogledati sejme, kjer razstavljajo modne materiale različni proizvajalci. Tam spoznamo, kaj se v svetu dogaja, kaj je novega. Sejmi so, poleg stro-

kovnih revij in obiskov pri tujih podjetjih, pomemben vir informacij.

Letos smo v Bologni spoznali, da je vse večje zanimanje za naravne materiale, in sicer za materiale z različnimi odtiski, prešami in različnimi modnimi oblikami. Pomemben element je tudi kovinska galanterija, ki dopolnjuje materiale.

Pri izbiri materialov pa se že pojavijo prvi problemi. Gledamo namreč na to, da ob pomanjkanju deviz čim več materialov dobimo doma, zato materiale, ki jih naberemo na sejmu, damo povzorčiti našim proizvajalcem. Le-ti pa včasih ne uspejo kvalitetno in učinkovito povzorčiti predlaganih materialov.

Istočasno z analizo grup, poteka zbiranje idej za novo kolekcijo; največ informacij dobimo na italijanskem tržišču. Nato sledi ocenjevanje idej in izločanje slabih. Treba je izdelati tudi analizo stroškov, možnosti nabave materiala, izdelave, financiranja in kadrov. Narediti moramo tako imenovano vrednostno analizo. Na osnovi teh podatkov se nato odločimo za posamezne modele. Delavci v modelirnici začnejo z izdelavo prototipov, ki so prvi predstavniki oziroma nosilci posameznih grup. Sledi izbor nosilcev grup in izdelava modelov po posameznih grupah. Pri izboru modelov se določijo tudi barve. Po izboru naredimo tehnične popravke kolekcije in

rešujemo dodatne probleme in vprašanja glede izdelave in izgleda nove kolekcije. Nato izdelamo dvoparske vzorce, ki jih predložimo na poslovodski konferenci.

V kolekciji pomlad-poletje 1988 so zastopane grupe klasičnih salonk, salonke z visoko in srednjo elegantno modno peto in nizki čevlji v college stilu. Tržišče zahteva vse bolj kvalitetno obutev zato smo v kolekcijo vključili tudi obutev z usnjenimi pe-

tami in podplati. Tudi pri sandalah bo izbira kar peštra — od sandal z nizkimi »kail« petami v natur izvedbi z različnimi okraski, do obutve iz pravega usnja. Barve so črna, odtenki rjave z dvobarvnimi efekti (natur, cuoio, braun...)

V današnjem času, ko se na tržišču pojavlja vse več obutve in kupna moč pada, je izredno pomembno, da je kolekcija narejena iz kvalitetnih materialov in da je modna. **Franci KAVČIČ**

Utrinki z letnega sejma športne opreme v Münchnu

Prvega septembra smo obiskali sejem ISPO v Münchnu z namenom, da ocenimo kaj ponujajo kupcem naši konkurenti. Na sejmu športne opreme je bilo veliko razstavjalcev športne opreme.

Ogledali smo si razstavne prostore tistih proizvajalcev športne obutve, ki so bili za nas najbolj zanimivi.

Firme, ki izdelujejo boljšo vrsto pol planinske obutve in apres ski, vgrajujejo material gore-tex, ki z zunanje strani ne prepušča vode. V tej zvrsti prednjači firma Dolomite z dokaj zanimivimi modeli in Karku, ki ima nekaj verzij izdelanih tudi v naravni barvi bolj maščenega usnja. Nizki moški čevlji so narejeni dokaj grobo. Izdelani so iz usnja, kjer je mesna stran zunaj in dajejo izgled za lansko zimo značilnega nizkega tirolskega planinskega čevlja. Adidas in Puma ponujata vse več mehke usnjene polšportne obutve z direktno brizganim in lepljenim podplatom. Veliko modelov je v peščeni mivkini barvi z našitimi koščki naravno obarvanega usnja. Adidas je v novi kolekciji predstavil nekaj belih in naravno rjavih mokasinov, ki so prepleteni z živobarvnimi trakovi, ki čevlji na ustreznih delih lepo poživijo, kar je usmeritev pri trim copatah.

Italianska Technica, poleg za oko lepe kolekcije, letos močno propagira blok sistem v svojih dražjih copatah. Blok sistem predstavlja spretno izpe-

ljan trak, ki omogoča poteg v peto. Bruttingova modela E10 in E11 imata v rinčičnem delu všito plastiko z različno razporejenimi luknjami, kar omogoča dobro zavezovanje čevlja tudi tistim, ki imajo nogo z višjim nartom. Podobno vezanje sta predstavila tudi Adidas in Diadora. Ameriški Brooks je napravil dobro študijo podplatov namenjenim izključno košarki in teku. Japonska firma Kronos in Nike izdelujeta športne copate, ki so narejeni po zelo različnih kopitih tudi za tiste z drugačno strukturo kosti. V ta namen merijo nogo od kolena v dokaj kompleksno razporejenih točkah in računalniško obdelane podatke izkoriščajo za pripravo kopit in različnih podplatov, ki omogočajo maksimalno prilagoditev nogi.

Dvodelne plastične planinske čevlje je Asolo letos ponudil v izboljšani verziji s šalo in manšeto in prilepljenim podplatom. Koflach CB 550 je bil med najboljšimi smučarskimi čevlji.

Proizvajalci obutve moramo slediti tudi smernicam ostalih športnih artiklov in temu skladno pripravljati naše kolekcije, da bomo čimbolje prodajali.

Tudi Alpina je skupaj z Elanom (forma A+E ZRN) prikazala nekaj modelov, za katere je bilo veliko zanimanje. Tako sem lahko videl, da še vedno trdo držimo v rokah drugo mesto najboljših proizvajalcev tekaške obutve.

Gregor KLEMENČIČ

Komisija izbira modele, ki so nato predstavljeni na poslovodski konferenci.

Nadaljnji razvoj orodjarne povezan z novo strojno opremo

Orodjarna predstavlja nujen in neločljivi del proizvodnega procesa v naši delovni organizaciji. Preko razgovorov z delavci orodjarne želimo prikazati njihove osnovne naloge, cilje in seveda tudi težave.

V kovinski in nekovinski orodjarni izdelujejo praktično vsa orodja za potrebe DO. Izdelujejo orodja za brizganje plastičnih delov (sestavni deli za smučarsko obutev), orodja za pete in napetnike za lahko obutev. Za lahko obutev izdelujejo tudi veliko raznih žigov za označevanje firm, kamor prodajamo obutev. Za športni program izdelujejo orodja za direktno nabrizgavanje — za tekaške čevlje, surf obutev in lahko športno obutev. V zadnjem času izdelujejo tudi serijo orodij za brizganje celotnega surf čevlja.

Stane Semič in Jože Štucin se posvetujeta

O samem poteku dela v orodjarni smo se pogovarjali z vodjo orodjarn Jožetom Štucinom:

»Pred začetkom izdelave orodij dobimo iz posameznih razvojno-pripravljalnih služb osnovne modele — prototipe, s pomočjo katerih izdelamo v nekovinski orodjarni kopirne modelé. Ti modeli nato služijo za kopiranje osnovnih gravur orodij. Ko pa izdelujemo vlita orodja iz aluminija, pa v nekovinski orodjarni pripravijo gips modele, ki služijo kot osnova za vlivanje orodij. Ta vlita orodja izdelujemo samo takrat, ko so oblike izdelka in površinska oblika tako zahtevni, da jih po drugi tehnologiji ne moremo obvladati.

V nekovinski orodjarni uporabljamo veliko vrst uvoženih materialov, kot so aralditi, smole, furtopur, razna ločilna sredstva in površinski laki.

Zelo pomembno je, da v nekovinski orodjarni pravilno zastavijo delilne ravnine, oblike raznih vložkov, kajti tako kot je zmodeliran kopirni model, takšno je kasnejše orodje. To pomeni, da vsakr-

šna nadaljnja sprememba bodočega izdelka zahteva izvajanje zahtevnih in zamudnih sprememb.

»Po izdelavi kopirnega modela se nadaljnja tehnologija odvija v kovinski orodjarni, kjer kot osnovno surovino uporabljamo termično obdelan aluminij. Iz njega izdelujemo večino orodij za brizganje, medtem ko morajo biti vodila orodij, odmični segmenti, razni vložki bolj obstojni, zato jih izdelujemo iz kvalitetnih orodnih jekel. Aluminij kupujemo iz uvoza, ker doma zahtevane kvalitete aluminijastih blokov Impol ne izdeluje več. Iz tako pestrega asortimana potrebnih materialov izhajajo tudi večje zaloge. Pogosto pa se zgodi, da na zalogi ni materiala zahtevane debeline, iz uvoza pa ga težko hitro dobimo, zato moramo debelejša materiale obdelati na zahtevano debelino.

Prva tehnološka faza v kovinski orodjarni je razrez aluminijastih blokov, ki se nato kopirajo na dvovretenskem kopirnem stroju.

Nadaljnja obdelava skopiranih gravur orodij poteka

strojno (rezkanje, erodiranje, graviranje). Za dokončno obliko izdelka pa nato poskrbi še ročni orodjar, ki mora v orodju pustiti »nekaj svojega srca«.

»Težave pri tem nastajajo predvsem zaradi sprememb bodočega izdelka že med samo izdelavo orodja, kar povzroči precej dodatnega dela. Do popraviljanja orodij pa pride tudi zaradi nedoločene dokončne uporabe vrste materiala — spremene se mere zaradi različnih skrčkov — in zato moramo stalno sodelovati z razvojnimi oddelki in skupno reševati nastale težave.«

Kako takšne probleme odpraviti?

»Mislim, da bi morali predvsem pri izdelavi vzorčnega orodja poskrbeti, da bi bili vsi detajli odbrizganega izdelka in tudi orodja dokončni in tako ne bi prihajalo do zastojev pri izdelavi ostalih številnih orodij.«

Letos so v obeh orodjarnah izdelali že več kot 60 zelo zahtevnih orodij. Za uspešno delo pa je seveda potrebna dobra strojna oprema.

»Največji problem, kar se tiče strojne opreme, predstavlja vsekakor kopirni stroj, pri katerem se zaradi starosti in izrabljenosti bojimo strojeloma. To pa bi za nas pomenilo prekinitev izdelave orodij za brizganje in s tem veliko težavo za celotno delovno organizacijo. Zato je edina rešitev, da se čim prej odločimo za nakup novega sodobnega stroja. To bi zahtevalo precejšnja finančna sredstva, vendar bi s tem mnogo pridobili. Izdelovali bi lahko serijo orodij na osnovi samo enega modela, dosegli bi večjo točnost, prilagodljivost, predvsem pa hitrost izdelave.

Sedaj vidimo, kako koristno je bilo investiranje v elektroerozijski stroj, saj npr. pri modelih Scorpio, MSC itd. kompliciranih oblik izdelkov brez te obdelave ne bi mogli izvesti. Ozko grlo pa predstavlja izdelava bakrenih elektrod, zato bi morali nujno investirati tudi v nabavo gradirnega pantografa in drugega stroja zrcalnega pantografa.

O problematiki dela v nekovinski orodjarni je Ivan Podobnik, vodja nekovinske orodjarne povedal:

»Eden od problemov je, ker se plani ne ujemajo z našimi zmogljivostmi, saj naročila prihajajo prepozno, zato moramo obvezno delati tudi nadure. Vsi roki so izredno kratki in le z uporabo raznih pomagala, veliko intenzivnostjo dela ter sodelovanjem vseh jih lahko uresničimo. Pri našem delu veliko sodelujemo z delavci RPS smučarske obutve, zato bi bilo dobro, da bi tudi lokacijsko bili bolj povezani. Letos smo pri seriji Scorpio z izdelavo zasnov za mozaike veliko pomagali modelirjem pri izdelavi osnovnih modelov. Dobili so osnovne odlitke iz predhodnih modelov, ki so jih nato z rezanjem samo preoblikovali. Za izdelavo odlitkov smo uporabili poseben uvožen material, ki se je pokazal kot izredno dober. Na takšen način smo nadoknabili časovno kasnitev rokov za 43 dni.«

Roman Berčič, vodja kovinske orodjarne pa je ocenil delo v tem delu orodjarne:

»Orodjarne ni več mogoče povečevati brez novih investicij, tako v prostor kot stroje. V to nas sili sam razvoj, saj izdelujemo vse zahtevnejša orodja. Ozko grlo predstavljata predvsem kopirka in pantograf.

Stalna popravila orodij bi lahko odpravili le, če bi prešli na dvoletni razvojni program. To pomeni, da bi lahko dobro stestirali osnovni model in pri izdelavi serije ne bi imeli več težav. Moti me tudi, ker nimamo prostora, da bi shranjevali odžagane konce aluminija, ki pa so še uporabni. S tem bi precej prihranili. Tudi z delavci so včasih problemi. Ugotavljam, da so pri mlajših delavcih iz leta v leto večji disciplinski problemi. Ljudje včasih bolj gledajo, kako ne delati, kot pa da bi se potrudili. Najbolj pa me moti nezainteresiranost za delo, kajti le, če ima človek veselje do dela in če je dobro usposobljen, lahko dosežemo dobre rezultate.«

(Nadaljevanje na 6. strani)

KAKO USTVARJAMO

Silvo Kos je ročni orodjar, večinoma izdeluje nova orodja, občasno pa izvaja tudi popravila orodij.

»Z delom sem kar zadovoljen, morali pa bi imeti nekaj več majhnih orodij (specialne pile ipd.). Nekaj problemov je bilo v zadnjem mesecu, ko nisem bil seznanjen z novim sistemom evidentiranja dodatnih ur in sem zato prejel nekaj nižji osebni dohodek.«

Stane Semič opravlja svoje delo v okviru razvojno-prilagodilne službe za orodje.

»Naša naloga je, da vse informacije iz RPS smučarske obutve prenesemo v dokumentacijo za izdelavo orodij — od merske opreme do tehnološke faze obdelave. S tem je povezana tudi razporeditev ročnega in strojnega dela. Glavni problem, s katerim se srečujem, je nepravilna informiranost; lahko bi rekli tudi tehnološki nered. Kljub vsemu je na tem področju narejen že velik korak naprej. Za delo pa nam primanjkuje raznih pripomočkov — meril, s tem problemom se srečujejo praktično vsi razvoji v Alpini.

Pri sedanjem načinu dela, ko je polno nepredvidenih sprememb in problemov, je tudi planirati zelo težko. Z uvedbo računalniško podprtega sistema pa bo morala tudi priprava biti močnejša.

Poudaril bi še, da predstavlja orodjarna nujen sestavni del poslovnega procesa in kot tako je ne smemo zanemarjati. Nujna bo nabava novih strojev, s čemer se bo povečala tudi kvaliteta, hitrost in natančnost pri delu.«

Roman Krvina: »Delam kot ročni orodjar. Pri delu se srečujem z več manjšimi problemi, največ pa pogrešamo manjša specialna orodja. Kolektiv je mlad, kmalu pa ne bo dovolj prostora ne dela, ker je premalo strojnih kapacitet.

Mladim delavcem posvečamo premalo pozornosti, premalo je uvajanja in inštruktaže, pogosto morajo delati to, kar starejši delavec ne mara delati.«

Samo Capuder: »Sem mlad delavec, nabiram izkušnje s popravilom in dodelavo orodij. Inštruirajo me izkušenejši sodelavci. Od vsakega posameznika pa je

odvisno, kako hitro se vpelejš v delo. Ko bom dovolj usposobljen, bom seveda lahko delal tudi veliko bolj samostojno.«

Janez Treven: »Mlajši delavci imajo že v času šolanja premalo praktičnega dela v orodjarni. Kot vajenci smo imeli prakse precej več.

Trenutno izdelujem razna orodja — za manšete, šale, trodelna in dvodelna orodja. Kot problem moram izpostaviti kopirko, ki je stara in netočna, kar vpliva na točnost, kot tudi na rok izdelave orodij. Prav tako bi morali dati več poudarka izdelavi razvojnega orodja, da ne bi bilo kasnejših popravkov.«

Marko Kavčič opravlja naloge tehnologa.

»Moje delo je vezano na delavnico. Skupaj z Romanom Berčičem iščeva tehnološke rešitve, kako kaj narediti. Stalno tudi sodelujem z razvojem smučarske obutve. Kot glavni problem ocenjujem naš strojni park, posebej kopirko in pantografe. Počutimo se zapostavljeni, saj se drugje kupujejo stroji, ki se mogoče rabijo manj, kot pa pri nas. Naša perspektiva je v nabavi numeričnega stroja, povezanega s centralnim računalnikom.«

Delavci orodjarne so tako le predstavili svoj oddelek, probleme in načrte. Načrtov za naprej imajo veliko, povezani pa so z nabavo dodatne strojne opreme. Če bomo hoteli slediti svetovnemu razvoju, bomo verjetno tudi na tem področju morali v kratkem času najti pravilne rešitve.

Mišo ČEPLAK

Prodajalna na Kraigherjevi

ploščadi v Ljubljani odprta

Po dvanajstih letih, kolikor je trajala izgradnja ploščadi Borisa Kraigherja v Ljubljani, je bila 1. septembra 1987 vendarle odprta naša prodajalna. To je tretja prodajalna, ki posluje v Ljubljani in obsega 340 m² skupne površine. V njej bo poleg obutve, ljubljanskemu kupcu na razpolago tudi kompletan športni program, ki dopolnjuje športno obutve.

Zbranim je na otvoritvi spregovoril direktor TOZD Prodaja Ivan Capuder

Ko sva se z Brigito odpravili proti novi stavbi, ki je grajena več nadstropij nad zemljo in štiri etaže pod zemljo, so izvajalci opravljali zadnja dela, čistili prostorne prehode in odstranjevali zaščitne ograde. Nekatere prodajalne, predvsem tekstilne, so bile že odprte, druge bodo odprte v kratkem. Alpina je tako med prvimi uspela urediti in opremiti prodajalno v tem objektu. Lokal je v prvi kletni etaži, ki je v bistvu podhod pod Tivovo cesto pri Metalki.

V lepi, prostorni in svetli prodajalni so se že zbirali prvi gostje, predvsem iz bližnjih prodajaln (Domžal, Kranja, Sentvida, Ljubljane IV), prišli so tudi poslovodje iz Varaždina, Sarajeva II in Sarajeva III ter predsednik delavskega sveta TOZD Prodaja. Pozdravili smo lahko tudi nekdanjega poslovodjo in vzgojitelja kadrov v naših prodajalnah v Ljubljani, Ferija Selicharja ter predstavnicu LIZ inženiringa Ljubljana, tovarišico Seškovo.

Boro Pešut in Niaz Šehić iz Sarajeva sta navdušena nad izgledom prodajalne. Pravita, da je to najlepša Alpinina prodajalna in sta pričarana, da bo tudi po prometu med prvimi.

Prodajalno je odprl direktor TOZD Prodaja Ivan Capuder:

»To je naša 71. prodajalna in tretja v Ljubljani in če se spomnimo, koliko težav smo imeli v času gradnje, ko smo enkrat od investicije celo odstopili, smo danes lahko še toliko bolj zadovoljni s to pridobitvijo. Računamo, da bo to ena naših najuspešnejših prodajaln in bo v letu 1989 gotovo med prvimi. Dodal je še, da je cena za kvadratni meter za današnje čase dokaj ugodna in znaša nekje med 350 in 400 tisoč dinarjev.«

Posebej se je zahvalil tovarišici Seškovi, ki je ves čas spremljala gradnjo in pomagala reševati težave, ki jih v 12 letih ni bilo malo in skupini za adaptacije, ki je v rekordnem času opremila prodajalno.

Kolektivu je zaželel uspešno poslovanje in dobro počutje v novi prodajalni.

Iva Sobočan, vodja rajona za področje Slovenije meni, da so perspektive prodajalne dobre, še posebej pa računajo na zimsko sezono, saj bo prodajalna specializirana za prodajo pancerja in športne obutve, ponudba pa bo dopolnjena še z ostalo športno opremo.

Za pospešitev prodaje bodo organizirali prodajo na posojilo in iskali tudi druge možnosti za čim bolj uspešno poslovanje.

Poslovodjo prodajalne Staneta Tušarja smo povprašali, kako je zadovoljen z novo prodajalno, kaj pričakuje in kje so še pomanjkljivosti, ki jih bo treba odpraviti.

»Z izgledom in funkcionalnostjo prodajalne sem zadovoljen. Prostora imamo dovolj in pomembno je, da bomo na razstavnih policah lahko pokazali vse artikle, ki jih imamo v prodaji. Poskrbeti bo treba še za lepši izgled izložb, kar bomo sproti urejali. Skladišče se nahaja tudi v spodnji etaži in ga bomo uporabljali predvsem za skladiščenje sezonskega blaga.

Računamo, da bo ta predel kmalu postal glavni nakupovalni center Ljubljane, vendar dokler še ostale prodajalne ne bodo odprte, tudi naša še ne bo zaživela tako, kot pričakujemo.

Do konca leta imamo postavljen plan 28 starih milijard in prepričan sem, da ga bomo uspeli uresničiti, saj se bliža zimska sezona.

Kaj pa konkurenca? Vemo, da je tu še precej prodajaln z raznovrstno obutvijo: Peko, Jugoplastika, Čik in Astra Zagreb, v neposredni bližini je tudi Metalka, Slovenijašport, Feromoto ...

Stane Tušar: Konkurence se prav nič ne bojimo. Nasprotno, to je za nas dobro, zato pa bo še toliko bolj pomembno, da bomo imeli obutev pravočasno v prodajalni,

Marija Štih iz Ljubljane — prvi kupec

Izbrala je čevlje v vrednosti 25.630 din. Bila je zelo presenečena, ko je, namesto da bi prodajalka napisala račun, pristopil poslovodja, ji čestital in povedal, da ji čevlje podarja Alpina kot prvega kupcu v novi prodajalni.

Povedala je še, da vedno kupuje pri nas in bo gotovo še naprej ostala naš stalni kupec, saj je izdelki vedno zelo zadovoljna.

da bo ponudba pravilno izbrana in seveda, kar je tudi zelo pomembno, zagotovljena kvalitetna postrežba. Pri tem nam bodo v veliko pomoč nasveti servisne službe, s katero smo že doslej dobro sodelovali.

Marjeta Kocjančič je tako le pripovedovala: »Delovni pogoji so tu precej boljši, tudi strežba bo lažja, ker je več prostora. Skladišče je veliko in pregledno. Moti nas le to, da so sanitarije v kleti in so kar precej oddaljene.

Seveda bomo zaradi športnega programa prodajalci bolj obremenjeni, zato smo se že dogovorili, da bosta dve prodajalki zadolženi posebej za ta program, računamo pa tudi na pomoč poslovodje.

Vsi skupaj se bomo trudili za čimboljši uspeh prodajalne in če bomo imeli dobro in kvalitetno ponudbo, naš uspeh gotovo ne bo izostal.

Anuška KAVČIČ

Kolektiv prodajalne Ljubljana VI: Marjeta Kocjančič, Milka Rihar, Angelca Mesojednik, Ana Bajec, Ana Strmšek, Mira Maksimovič, Miro Kastelic in Stane Tušar.

Aktualni intervju

Najcenejši zgornji deli iz Gorenje vasi

Pogovarjamo se z vodjem obrata v Gorenji vasi Vinkom Bogatajem:

Delo-življenje: Kaj trenutno delate?

Vinko Bogataj: Pravkar smo dokončali obutev za izvoz za Aspö, začinjamo pa s proizvodnjo zimskih škornjev iz naravnega usnja.

Delo-življenje: Kako dosegate plan?

Vinko Bogataj: Plan je bil v povprečju dosežen, čeprav so se težave pri preskrbi z materialom odražale tudi pri nas. Precej nas pestijo velike odsotnosti z dela (bolniška in porodniška ter dopusti) in lahko rečem, da je dnevno kar 15 % delavcev odsotnih. Od 170 kolikor nas je, jih je na delu dnevno le 135.

Delo-življenje: S kakšnimi težavami se srečujete in katera so tiste stvari, ki bi jih v vašem obratu nujno morali rešiti?

Vinko Bogataj: Največ delamo predvsem za izvoz in majhne serije so še vedno problem. Poleg tega pa je ponavadi vse skupaj prepozno. Vse funkcije v proizvodnem procesu — od naročil, preko nabave, priprave, do proizvodnje zahtevajo določen čas in če bi vse skupaj uspeli opraviti le nekaj dni prej, v proizvodnji ne bi bilo toliko težav.

Pogosto mudijo sekala in pa seveda material, na kar pa nimamo nobenega vpliva. Zakonski predpisi nas pestijo na vseh področjih. Vemo pa, če nek artikel prenehamo delati, je potem, ko ga spet začnemo, kot da bi začeli novega. S tem ustvarjamo plansko nedisciplino in težave, ki so s tem povezano.

Delo-življenje: Kaj menite o sistemu nagrajevanja?

Vinko Bogataj:

S tem, ko smo uvedli stimulacijo na plan, nismo naredili prav nobenega para več. Tu bi morali gledati na delovno organizacijo kot celoto in ne na posamezne oddelke. Zdaj se dogaja, da ugotavljamo, da je DO kot celota dosegla plan le 98 %, če pa gledamo posamezne oddelke skupaj, izračun pokaže, da je bila za 10 % presežena. Ekonomski učinek za delovno organizacijo je bil torej 98 %, izplačana stimulacija pa je bila precej višja. Nagrajevanje bi morali bolj usmeriti v to, da bi obračunali oddelku toliko, kot je naredil, odšteli škart, ostalo pa bi predstavljalo maso za razdelitev. Znotraj pa bi delili na podlagi ustreznih kriterijev. S tem bi bil oddelek nagrajen po dejanskih rezultatih. Menim, da bi moral biti obrat, ki si bo prizadeval, da bo delovni organizaciji čimveč prihranil, za to tudi nagrajen; samo izjave, da so naši zgornji deli najcenejši, nam ne pomenijo dosti.

Delo-življenje: Kako je z zaposlovanjem in možnostmi v bodoče?

Vinko Bogataj: Pogoji za delo so s tem, ko je bila zgrajena prva faza izgradnje obrata — to je prikojevalnica, garderobe in skladišče, vsekakor veliko boljši, ne omogočajo pa dodatnega zaposlovanja, kar je za nadaljnji razvoj obrata velika škoda.

Delo-življenje: Menite, da bi vam uspelo pridobiti dodatne delavce, če bi bili za to pogoji?

Vinko Bogataj: Vsekakor. Že v lanskem letu smo imeli precej interesentov, ki smo jih morali odkloniti.

Delo-življenje: Za nadaljnji razvoj obrata je torej pogoj izgradnja dodatnih prostorov, ki je bila, kot vemo, planirana že za lansko leto.

Vinko Bogataj: Res je škoda, da nam lani to ni uspelo, ko smo imeli vse že pripravljeno. Prepričan sem, da bi v teku desetih let v našem obratu lahko delalo okrog 250 ljudi, tako pa se nam je ta možnost precej odmaknila. Drugo leto bo nujno rešiti še kuhinjo, ker imamo dovoljenje samo še za letos. Pogoji za investiranje pa so iz leta v leto slabši in res bo težko zagotoviti ustrezna sredstva za dokončanje investicije.

Delo-življenje: Delavci v obratu v Gorenji vasi so v vseh teh letih gotovo dokazali, da bi bili upravičeni do novih prostorov, ki bi po mnenju vodje obrata ne ostali prazni; v skrajnem primeru bi lahko služili za skladišče.

Ker pa se nam na tem področju ne obetajo prav nič dobri časi, moramo razmišljati predvsem o tem, kar imamo in kar nas še čaka. Vsekakor pa bo potrebno vsako nadaljnjo investicijo temeljito pretehtati.

Anuška KAVČIČ

Nekaj čevljev, ki smo jih izdelovali prejšnji mesec

Art. 5115-3 (NNN 280)

Visok tekaški čevljev namenjen tekmovalcem in bolj šim rekreativcem. Izdelan je iz specialnega nepremočljivega platna in z dvojnimi zapiranjem čez nart, ki onemogoča prodiranje vlage v notranjost čevlja.

Udoben ženski čevljev za po smučanju. Izdelujemo ga v treh modnih barvah za domači trg.

Art. 7606

Ženski modni škorenj z nizko peto, izdelan iz svinjskega velurja v dveh barvah. Izdelovali smo jih za domače tržišče.

Art. 8388

Ženski nizki polčevlji izdelani iz naravnega BUFFALO usnja s praktičnimi gumijastimi podplati, ki omogočajo prijetno in sigurno hojo. Izdelovali smo jih za zapadno tržišče.

Art. 3331 MS 750

Nov inovativen pristop k izdelavi smučarskega čevlja za boljše smučarje. DCAE — dvojne vpetje dveh različnih delov sprednje manšete. Notranji čevljev je narejen iz kvalitetnih materialov. Sprednji del je dodatno izoliran s toplotno izolacijo.

Sindikalna organizacija letos

V razgovoru so sodelovali: Janko RUPNIK — predsednik IO konference sindikata Alpine, Pavel ŽAKELJ — predsednik komisije za ozimnico, Ivan ŠTEFANČIČ — predsednik OO sindikata na Colu, ANICA GOVEKAR — sekretar IO konference sindikata Alpine in Nada GOVEKAR — namestnica predsednice IO OOS TOZD Prodaja.

Razgovor je pripravila in vodila Anuška KAVČIČ.

Delo-življenje: Glavne naloge, s katerimi ste se ukvarjali letos in kaj vas še čaka do konca leta?

Janko Rupnik: Sindikalna organizacija spremlja probleme delovne organizacije, od delovnih in tudi posameznih delavcev, ki jih skušamo razreševati. Na marsikaj pa ob vsakdanjem delu tudi ne moremo vplivati.

Ne samo sindikat, tudi ostale družbenopolitične organizacije morajo sodelovati pri reševanju najrazličnejših težav, ki se pojavljajo. Pred kratkim smo precej razpravljali o poslovnih rezultatih v prvem polletju, ki jih nismo preveč ugodno ocenili.

Naša naloga je, da se vprašamo, ali je res vsak na svojem delovnem mestu naredil to, kar je njegova dolžnost. Vse prav gotovo ni bilo storjeno in od vsakega od nas je odvisen uspeh delovne organizacije. Menim, da smo s skupnimi močmi zmožni doseči boljše rezultate in s tem nadaljnji razvoj naše DO.

Nujno bo potrebno izboljšati preskrbo s surovinami in materiali, kar je pogoj za nemoten potek proizvodnje. Na vsakem koraku si moramo prizadevati, da ne bi po lastni krivdi zahajali v težave, ki pestijo že prenekatero delovno organizacijo.

Sindikalna organizacija namerava sodelovati tudi pri spremljanju novospregajenega sistema nagrajevanja.

Njegove rezultate bomo lahko videli šele pri izplačilu osebnih dohodkov, saj posamezni primeri predhodno niso bili narejeni.

Delo-življenje: Kako bo letos preskrbljeno z ozimnico in s kakšnimi težavami se srečujete pri tem letos?

Pavel Žakelj: Kljub temu, da se na nabavo ozimnice pripravljamo že zdaj, je še prezgodaj, da bi lahko povedal kaj več o tem. Zbrana so bila naročila za krompir, ki ga bo letos okrog 50 tisoč kilogramov. To je v primerjavi s prejšnjimi leti nekaj manj. Pri tem imamo nekaj težav zaradi pakiranja, ker so postale vreče že kar drage in to moramo vračunati v ceno krompirja. Cena za krompir se bo gibala nekje med 90 in 100 dinarji za kilogram. Za

jabolka pa se, tako kot prejšnja leta, tudi letos dogovarjamo z našimi stalnimi dobavitelji in zbiramo ponudbe.

Tudi letos bomo skušali zagotoviti zadostne količine različnih sort in kvalitete. Cene pa nam še niso znane. Glede organizacije prevoza in dostave ozimnice pa bo urejeno tako, kot je bilo že dosedaj. Pri tem se pogosto srečujemo s problemom, ker nimamo začasnega skladišča, kamor bi lahko spravili robo, preden jo začnemo deliti. Včasih pride kakšna pošiljka takrat, ko nimamo na razpolago dovolj ljudi za razkladanje; drugih problemov pa nimamo. Tudi plačevanje smo uredili tako, da se bo odtrgalo od osebnih dohodkov, kar je po mojem mnenju tudi bolje, kot pobiranje denarja ob prevzemu blaga. Poleg jesenske ozimnice zbiramo ponudbe tudi za druga živila; tako smo pred časom nabavljali pralni prašek, meso, orehe, fižol in druga živila. Če bomo dobili ponudbe, ki so za nas zanimive, bomo skušali nabaviti še kaj drugega, da bi delavcem omogočili nekoliko ugodnejši nakup vse bolj dragih živil.

Moja dolžnost v sindikalni organizaciji pa je še, da poskrbim za venco za umrlega člana kolektiva.

Anica Govekar: Čeprav se sindikalni delavci trudimo, da bi ustregli ljudem, nas včasih le-ti tudi neupravičeno kritizirajo, če pride do

kakšnih težav. Včasih je takšno delo precej nevhvaležno.

Delo-življenje: Pred časom je bila v okviru sindikata organizirana samopomoč. Kako se to izvaja, ali se predvidevajo na tem področju kakšne spremembe?

Anica Govekar: Samopomoč smo uvedli leta 1984. V to obliko pomoči je vključenih 526 članov, od tega skoraj dve tretjini iz TOZD Prodaje, kjer vplačujejo tudi že višje zneske.

Imamo komisijo, ki razdeljuje zbrana sredstva v okviru določil pravilnika o delovanju sklada vzajemne pomoči. Do posojila je prosilec upravičen takrat, če ima vloženih najmanj 15 % sredstev od zaprosenega zneska. V izjemnih primerih (smrt, bolezen, nesreča) se lahko od tega pravila tudi odstopa in posojilo vkljub temu dodeli. Najvišji možni znesek posojila pa znaša dva povprečna mesečna osebna dohodka delovne organizacije v preteklem letu (letos znaša ta okrog 200.000 din). Sredstva delimo v okviru denarja, ki ga imamo na razpolago, višina pa je odvisna tudi od številke prosilcev. Mesečno tako rešimo 20 do 30 prošenj.

Drugi kriteriji, ki jih komisija upošteva pri dodeljevanju posojil, sta še, če je bilo posojilo že kdaj odobreno ter socialne razmere prosilca. Tisti, ki prvič prosi za posojilo, ima prednost pred tistimi, ki je posojilo že dobil. Prosilec dobi odobreni znesek na razpolago v gotovini, vrača pa ga v 12-mesečnih brezobrestnih obrokih. Odplačevati ga prične takoj naslednji mesec in dokler odplačuje, tudi ni upravičen do novega posojila.

Posojilo iz tega sklada je v letu 1985 prejelo 82 prosilcev, v letu 1986 213 prosilcev, v letošnjem letu pa že 149. Od skupnega števila članov, to je 526, jih je več kot 400 že dobilo posojilo. Največji problem

pri vsem tem je edino inflacija, ki iz dneva v dan zmanjšuje vrednost denarja, prispevka pa ne moremo kar naprej poviševati. Velikokrat se zgodi, da je prosilec precej več, kot je na razpolago sredstev.

Nada Govekar: V MPM je ta oblika precej bolj razširjena in popularna kot pri nas. Prodajalci so dali pobudo že precej prej in skoraj vsak je že član. Tudi novi, ki se zaposlijo, najprej vprašajo za obrazec, da se včlanijo.

Delo-življenje: Kaj pa sindikalni izleti. Kako je s tem?

Anica Govekar: V letošnjem letu smo razpisali dva tuja in en domač izlet. Tuji so bili popolnoma zasedeni, medtem, ko je domač zaradi premajhnega števila prijavljenih odpadel. Ti izleti so bili organizirani med kolektivnim dopustom. Spomladi pa smo uspešno izpeljali izlet v Carigrad, ki se ga je udeležilo veliko število članov kolektiva. Tu smo imeli tudi nekaj težav (izpad proizvodnje zaradi velikega števila odsotnih delavcev, odjave in prijave v zaključenem roku), vendar smo jih uspeli rešiti in smo res dali možnost vsakemu, ki je želel iti.

Dogovorili smo se še, da sindikalna organizacija ne bo še posebej prispevala za izlete posameznih oddelkov ali obratov. Le-ti naj bi se posluževali pogodbenih avtobusov, ostale stroške pa bi krili udeleženci sami.

Denarja nam že tako hitro zmanjka in s sredstvi, ki jih imamo na razpolago, ne moremo nuditi dosti več.

Zato bi tudi predlagala, da bi povečali dotacijo iz sklada skupne porabe in s tem omogočili boljše delovanje na vseh področjih.

Za naprej smo se dogovorili, da bomo dvodnevne izlete organizirali v pomladanskem in jesenskem času, ker so ponudbe agencij bolj ugodne, ostalo pa v glavnem med kolektivnim dopustom. Pri enodnevni izletih prispeva sindikat 40 %, pri dvodnevni pa 30 %.

Nada Govekar: Od članarine, ki jo delavci plačujemo v višini 0,60 % od osebnih dohodkov, le 40 % ostane za potrebe sindikata DO, 60 % je treba odvajati občinskemu sindikatu. To je zakonsko predpisano in ni mogoče spreminjati.

Delo-življenje: Kako v sindikatu TOZD Prodaja izvajate planirane naloge in kakšni so vaši načrti do konca leta?

Nada Govekar: Vse, kar je bilo že povedano, v glavnem velja tudi za naš izvršni odbor. Ozimnice ne nabavljamo, ker ne bi bilo smotno

(Nadaljevanje na 10. strani)

VAŽNO JE... ...DA VEMO

KADROVSKE NOVICE

V mesecu avgustu se je zaposlilo v naši delovni organizaciji kar 33 novih delavcev,

od tega je bilo 15 dijakov za delo med počitnicami. Prav tako je v mesecu avgustu prenehalo z delovnim razmerjem večina dijakov in študentov, ki so delali med počitnicami, ostalih delavcev, ki so prenehali z delom v mesecu avgustu pa je 18.

Na novo so vstopili v delovno razmerje v TOZD Proizvodnja v oddelkih v Žireh: Cecilija Šubic, Katarina Šu-

bic, Anica Reven, Jožica Demšar, Jana Alič, Ida Potočnik, Štefan Mavri, Irena Pivk, Andrej Jezeršek, Marko Miklavčič in Snežana Benčina ter pripravnik Simon Mlinar v orodjarni. V obratu Šentjošt je pričel z delom Matjaž Tominec, v obratu Gorenja vas pa pripravnica Jelka Mezeg. V Delovni skupnosti skupnih služb so nastopili delovno

razmerje pripravniki: Majda Ušeničnik, Mirjam Čar in Tatjana Krmelj. V TOZD Prodaja so v ljubljanskih prodajalnah nastopile delo prodajalke Mira Maksimović, Mari Pestotnik in Vida Petrič.

Z delom so v TOZD Proizvodnja poleg delavcev, ki so bili na počitniškem delu, prenehali iz oddelkov v Žireh še Celestina Trček, Janko Oblak, Hieronim Kavčič, Matija Pipan in Mihaela Jerreb, iz obrata Gorenja vas Cilka Poljanšek, Janja Oblak, Šerifa Čaušević in Vida Šubic in iz obrata Rovte Nataša Arhar.

RAZGOVOR ZA UREDNIKOVO MIZO

(Nadaljevanje z 9. strani)

zaradi oddaljenosti, poleg tega pa so cene v drugih republikah ponavadi nižje, kot pri nas. Delavci v MPM za ozimnico skrbijo sami.

Tudi pri nas smo imeli izlete, organiziramo pa jih po rajonih in v glavnem so z njimi zadovoljni. Vsako leto so novi predlogi in želje. Gledamo predvsem na to, da se ljudje na izletu dobro počutijo, sprostijo in med seboj malo bolje spoznajo. Vsekakor bi bilo koristno, če bi enkrat uspeli organizirati skupen izlet delavcev MPM, kar bi nas še bolj povežalo, vendar za enkrat to še ni možno zaradi pomanjkanja finančnih sredstev.

Izvršni odbor sodeluje tudi pri preventivnem zdravljenju naših delavcev, s tem da predlaga kandidate. Skrbimo tudi za dodeljevanje pomoči ogroženim in bolnim članom kolektiva in jih po možnosti tudi osebno obiščemo, kar jim veliko pomeni.

Najbolj nevhvaležno delo sindikalne organizacije pa je obravnavati in dajati mnenja v zvezi z varstvom pravic delavcev. Težko je na eni strani ščititi delavca, na drugi strani pa se držati pravilnikov in predpisov, ki veljajo tudi za nas.

Do konca leta pa je naša naloga, da se čim bolj posvetimo novemu sistemu nagrajevanja in videli bomo, kaj nas čaka na tem področju.

Veliko pozornost bomo morali posvetiti še evidentiranju članov novega izvršnega odbora. Do decembra bo treba izpeljati vse kandidacijske konference, kar velja za celotno delovno organizacijo.

Vloga sindikata je v našem tozdu precej močna in pomembna in prenekatere probleme lahko rešimo na mirnem način. Naši predlogi so ponavadi upoštevani, dostikrat sprožimo marsikatero pomembno vprašanje na delavskem svetu ali pomagamo

s svojimi mnenji strokovnim komisijam.

Menim, da bo tudi novoizvoljeni odbor nadaljeval naše delo in aktivno sodeloval na vseh teh področjih, hkrati pa vpeljal tudi kaj novega.

Kako na Colu deluje sindikalna organizacija? S kakšnimi težavami se ukvarjate? Kako vam uspeva izvajati planirane naloge? Na katerih področjih sodelujete z izvršnim odborom OOS TOZD Proizvodnja in kaj pogrešate?

Ivan Štefančič: Sindikalna organizacija na Colu ima mogoče v marsičem drugačne naloge, kakor jih ima v DO Alpina v Žireh. Vzrok tega je, da smo dislociran obrat in kar precej oddaljeni od tovarne. V določenih primerih

pa moti tudi to, da spadamo v drugo občino.

Tako je bilo v predhodnem obdobju več stikov s predstavniki skupščine občine, kakor pa s predstavniki iz Žirov.

Omenil bi samo občinske sindikalne igre, ki se jih redno udeležuje tudi naš obrat (plavanje, smučanje, ipd.) in volitve v SIS v preteklem mandatu, kjer je bila naša sindikalna organizacija ves čas v tesnih stikih z občinskim sindikalnim svetom iz Ajdovščine.

Glede planiranih nalog upam, da so kolikor toliko v redu zastavljene in da se dogovorjenega tudi držimo. V ta okvir spada vsakoletni izlet, piknik, praznovanje osmega marca in Novega leta.

Res pa je, da mogoče premalo sodelujemo z OOS Alpina. Pa ne da bi zaradi tega iskali krivce z naše ali njihove strani. Velikokrat se zgodi, da ne moremo na sestanek, ker smo vezani na obratni kombi, ki mora biti pripravljen, da odpelje delavke s popoldanske izmene. Tisti, ki gre na sestanek v Žiri, mora od tam že ob pol devetih in zapusti sestanek na polovici.

Bili so že predlogi, da bi se zaradi oddaljenosti osamosvojili, vendar bi bilo to težko uresničljivo. V prihodnosti si želimo tesnejšega sodelovanja s kolegi v Žireh, vendar se bo za to treba potruditi na obeh straneh.

Zaključek:

Pred sindikalno organizacijo so torej pomembne naloge. Ne samo preskrba z ozimnico, izleti in podobno, tudi na drugih področjih lahko sindikat mnogo prispeva s svojim vključevanjem. Pred nami je referendum in ljudi bo treba dobro seznaniti vsaj s tem, da predlagane spremembe, ki jih bomo sprejemali, ne pomenijo nikakršnih sprememb v sistemu delitve osebnih dohodkov znotraj delovne organizacije.

Tudi volitve in kandidacijske konference so tiste naloge, kjer naj bi imel glavno vlogo sindikat.

Pišejo nam iz prodajalne Titograd

Več je pune 4 godine od kad je u Titogradu otvorena prodavnica »ALPINA«, jedina u Crnoj Gori.

U prodavnici rade 4 radnika, što je s obzirom na promet koji imamo, dovoljno.

Do sada smo godišnji plan ispunili, što je za nas uspeh jer se prodavnica nalazi van trgovačkog centra. Ubedjeni smo da bi mnogo bolje poslovali da je lokacija bolja i da se u blizini nalazi još koja prodavnica obuče, ovako nas obilaze naši stari potrošači dok je još mnogo onih koji ne znaju da naša prodavnica postoji.

Potrošači su zadovoljni kvalitetom i uslugom, ali niski lični dohotci kojih je kod nas sve više, uveliko utiču na prodaju. Bez obzira na sve teškoće, koje se pojavljuju, trudimo se i nadamo da ćemo i ovu godinu uspešno završiti.

Smatramo da ne bi bilo na odmet malo više reklame u sredstvima javnog informisanja na teritoriji naše republike kako bi obavestili i privukli one potrošače koji još ne znaju za nas.

Drugarski Vas pozdravlja kolektiv prodav.
»ALPINA« Titograd:

Prodavači: Jokić Mileva, Čelebić Zlata, Djukanović Slavica i poslovođa Kovačević Milijana.

VAŽNO JE ...

... DA VEMO

OB ODHODU V POKOJ:

Dolgoletnim sodelavcem Čelestini Trček, Mariji Reven, Šerifi Čaušević, Hieronimu Kavčiču in Vidi Šubic, ki v tem mesecu odhajajo v pokoj, želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let, da bi jih preživel v prijetnem razpoloženju med domačimi.

Poročili so se

Ob sklenitvi zakonske zveze iskreno čestitamo sodelavkam Antoniji Podobnik in Miri Kokalj iz oddelka v Žireh, Stanislavi Mikuž iz obrata Col in prodajalki Metki Ostanek iz prodajalne Ljubljana IV. Želimo jim mnogo sreče, razumevanja in zadovoljstva v zakonu.

Invalidi v naši delovni organizaciji

Pri prerazporejanju delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo, oziroma invalidov, kot jim navadno rečemo, sodelujem z vodjo kadrovske službe, direktorjem TOZD, vodji oddelkov, poslovodji ter strokovno službo skupnosti invalidsko pokojninskega zavarovanja ter z zdravnikom, ki je podal predlog za invalidsko ocenitev. Trudimo se, da bi invalidom v čim večji meri olajšali delo, delovne pogoje in jim kljub zmanjšanim psihofizičnim sposobnostim omogočili nadaljevati delo in jim zagotoviti ustrezno delo ter s tem tudi socialno varnost. Za invalide je zelo pomembno, da svojo preostalo delovno zmožnost, pa če je ta še tako skromna, aktivirajo, tako da ustvarjajo in z delom uresničujejo svoje življenjske cilje. Tako so v enakopravnem položaju z zdravimi delavci.

Naše osnovno izhodišče pri reševanju problematike zaposlovanja ali iskanja ustreznega dela za invalide je, da morajo biti invalidi v prednostnem ali vsaj enakem položaju kot zdravi delavci pri zaposlovanju in napredovanju. Seveda pa je to možno doseči le, če je invalid tako medicinsko kot poklicno rehabilitiran. To še posebej velja za mlajše invalide, ki so se izšolali za poklic, katera ga zaradi bolezni ali posledic poškodbe ne morejo več opravljati. V sodelovanju s skupnostjo invalidsko-pojninskega zavarovanja poskušamo za to kategorijo de-

lavcev doseči priznanje poklicne rehabilitacije, ki se izvaja pri nas ali pa v posebnih zavodih, kot tudi s prešolanjem za drug poklic, ki ga bodo glede na zdravstveno stanje lahko opravljali.

Običajno poskušamo invalida zaposliti v istem okolju kjer je delal, ko je bil še zdrav. Če to ni možno (če ni kadrovskih potreb ali pa v njegovem okolju ni ustreznega dela) pa iščemo ustrezno delo v okviru delovne organizacije. Pri iskanju ustreznega dela upoštevamo izobrazbo in poklic invalida, delovne izkušnje, njegove želje, še posebej pa kadrovske potrebe ter omejitve za delo (prepoved stoječega ali sedečega dela, prepoved dela z organskimi topili, ipd.), ki nam jih posreduje zdravnik oz. invalidska komisija. Vse to prav gotovo ni lahko sklajevati. Zato včasih postopek traja nekaj dlje, kot je predvideno (2 meseca). Običajno je to vzrok za slabo voljo, ker se bolniški stalež podaljšuje in razporeditev na ustrezno delo ni možna v predvidenem času. Res pa je tudi, da smo doslej uspešno rešili vse primere. Ne spominim se primera, da bi za našega invalida ne našli ustreznega dela znotraj DO in da bi ga morali zaposliti izven DO.

Za delavce, ki jim ne moremo najti ustreznega dela in so starejši oz. so postali nesposobni za vsako delo, pa se invalidski postopek zaključuje z invalidsko upokojit-

V skladišču gotovih izdelkov so tudi takšna dela, ki jih lahko opravljajo invalidi

vijo. V letošnjem letu je bilo invalidsko upokojenih že 9 naših delavcev.

Za konec naj povem, da je v naši DO zaposlenih 24 invalidov II. kategorije (delajo skrajšan delovni čas) in 22 invalidov III. kategorije (opravljajo drugo ustrezno delo) ter 8 delavcev s spremenjeno delovno zmožnostjo (ne morejo opravljati vseh del). Poleg teh je zaposlenih še 21 delavcev, ki nimajo priznanega statusa invalida ali spremenjene delovne zmožnosti, imajo pa priznano telesno okvaro, ki prav tako vpliva na njihovo sposobnost za delo. Trenutno pa je v postopku za ocenitev na invalidski komisiji še 13 naših delavcev.

Skupno je v naši DO zaposlenih 75 invalidov oz. delavcev z zmanjšano sposobnostjo za delo, kar pomeni 3,83 % vseh zaposlenih. Vključitev tolikšnega števila invalidov v redno proizvodnjo (ki nima posebej prilagojenega proizvodnega programa, kot tudi ne posebne organizacije dela, niti ne prilagojenih norm, kot je to v invalidskih delavnicah), je seveda povezano s precejšnjimi težavami. Zato je za uspeh nujno potrebno dobro sodelovanje vseh, ki se ukvarjamo z razreševanjem teh problemov ter razumevanje težav, ki jih ima tako invalid, kot delovna organizacija.

Marija KASTELEC

Na triatlonu pravo zmagoslavje naših delavcev

Ta trditev prav gotovo drži, saj ni mačji kašelj zmagati tretjič zaporedoma v tako hudi, celo mednarodni konkurenci, kot se je posrečilo našemu Lojzetu Oblaku. Ob tem pa je zmagal med člani še Stane Stanonik, s prav tako odličnim časom in bil s tem v generalni razvrstitvi drugi.

Helena Dolenc je bila prav tako odlična, druga med ženskami, Silvo Benedik 9. med člani in 10. v generalni razvrstitvi, Srečko Kavčič pa je bil 10. med veterani.

Z njimi je rasla Alpina

»Nisem bil rojen za čevljarja, moje veselje je mizarstvo,« pripoveduje Lojze Osredkar, ki je pri svojih petinsedemdesetih letih še vedno krepak in zdrav možak.

»Želja, da bi ostal za mizarским »pankom« se mi ni uresničila, ker mati ne bi zmogla plačevati, da bi se šel učiti. Tako sem šel delat k Leandru Mlinarju, kjer sem se učil čevljarških opravil. Ko je bila ustanovljena Postolarska zadruga, me je mojster vzal s seboj; tam sem delal vse do odhoda k vojakom. Zadolžen sem bil, da naredim čevljev do pete in specializiral sem se za spodnje dele obutve.

Po prihodu iz vojske sem kratek čas delal tudi pri Fricu.

Med vojno je Lojze služboval v Škofji Loki pri zasebniku Ravnikarju.

»Delali smo obutev za potrebe okoliških kmetov; tri dni sem popravljaval stare čevlje, tri dni pa delal nove.

Na hrano sem hodil v Plevno in dobro se še spominjam dogodka, ki sem ga doživel takrat:

Ob razpadu vojske, sem se odpravil k mojstru, da bi prespal. Ko sem ravno hotel vstopiti, so bila vrata zaklenjena; za hrbtom sem zaslišal dva belogardista, ki sta kričala, da sem partizan in streljala name, vendar me nista zadela.

Po vojni je še 14 dni delal v Škofji Loki, nato se je vrnil v Žiri. Pomagal je pri gradnji Alpine in doživel tedanje razmere, ko so delali »udarniško« in svoje dohodke posojali, da so lahko gradili. Enkrat je pripeljal celo ženo s seboj, da je pomagala s starimi moškimi srajcami pomivati okna.

Najprej je delal v montaži vse operacije do pete. Zatem pa je vlekel dreto in obrezoval podplate.

Šival je tudi jermence, kar je bila prva in najtežja faza pri šivanju gojzarjev.

Ko so dobili prve stroje, se je pričela izdelava po

fazah. Zaradi skrčene drže in sedenja ga je pričel boleti želodec, zato je moral spremeniti delo. Odšel je v Postolarsko učiti vajence.

Po enem letu se je vrnil v Alpino in nato ves čas, do upokojitve leta 1970, delal pri sekalnem stroju na sekanju podplatov.

»Kadil sem pa kar na delovnem mestu in prav nič ni zaleglo, ko me je šef opozarjal,« hudomušno pripomni.

Lojze je komaj čakal, da bo izpolnil pogoje za upokojitev, kajti še vedno si je želel, da bi se čimprej posvetil svojemu korničku.

»Že kot otrok sem se najraje zadrževal v delavnici in vedno sem čutil, da je moje veselje »tišlarinja«.

Ker nisem imel možnosti, da bi se tega tudi izučil, sem ves čas po malem delal v svoji delavnici, poleg rednega dela v Alpini.

Lojze je izmed redkih strokovnjakov, ki izdelujejo okvirje za napenjanje platna, ki jih rabijo slikarji.

»Prostega časa skoraj nimam, vendar tudi delo mi je hkrati v zabavo in sprostitvev. Rad tudi balinam, vendar le doma, v družinskem krogu. Včasih balinamo celo noč...«

Za vsakodnevne probleme se Lojze ne meni dosti. Pravi, da je zadovoljen z današnjim življenjem, politika ga ne zanima.

Tudi mi mu želimo, da bi še naprej ostal zdrav in vesel, kot je bil vedno.

Anuška KAVČIČ

Janku Oblaku v slovo

Sredi prejšnjega meseca smo se poslovili od našega dolgoletnega sodelavca Janka Oblaka.

Leta 1942 je začel delati kot vajenec, po letu dni je učenje nadaljeval v Združenju žirovskih čevljarjev v Kranju, šolanje pa je končal leta 1946 v Čevljarji Žiri. Najprej je delal na gojzer šivani obutvi, nato pa več let v montažnih oddelkih.

S prenašanjem tehnologije iz montaže v sekalnico so se večale tudi potrebe po dobrih, izkušenih delavcih in Janko je bil eden izmed njih. Bil je odličen sekalec, obvladal pa je tudi ostalo tehnološko in delovne faze.

Uspešno je zaključil šolo za VKV delavce, si s tem razširil svoje znanje in prevzel delovne dolžnosti mojstra v oddelku. Več kot 20 let je uspešno opravljaval delovne na-

loge vodje obrata sekalnice. Pri delu je bil dosleden, vsako nalogo je bil pripravljen sprejeti in dogovorjene obveze vedno vestno izpolnjeval.

Ves čas je bil aktiven tudi v samoupravnih organih, strokovnih komisijah in dolgoleten vodilni delavec v odboru sindikata. Za vsestransko požrtvovalno delo je ob praznovanju 20-letnice Alpine prejel priznanje MEDALJO DELA, bil pa je dobitnik tudi več drugih priznanj in pohval, zadnje je prejel ob praznovanju 40-letnice Alpine.

Ni mu bilo dano, da bi v letu 1988 odšel v pokoj kot delavec z najdaljšo delovno dobo v Alpini in da bi v krogu domačih užil vsaj del zasluženega počitka.

Takšnega kot je bil, se ga bomo vedno radi spominjali.

Ivan Reven

Sindikata Alpine organizira vsako leto med kolektivnim dopustom nekaj izletov za člane kolektiva in njihove svojce. Letos je poleg kopalnega avtobusa za Umag, organiziral tudi sindikalni izlet v Benetke in na Grossglockner.

Ker je bilo ljudi več kot za normalen avtobus, je sindikat preskrbel še dodatni manjši avtobus. Izlet z avtobusi in vodičkami ljubljanske poslovalnice turistično avtobusnega podjetja z Reke je bil soliden in pohvalen, rečem lahko, da precej boljši kakor prejšnja leta z avtobusi v Alpetourovi organizaciji.

Na meji preko Ljubelja nismo imeli sitnosti, kakor je navada čez mejo pri Gorici, kjer te slečejo do golega, če sumijo da ne-seš nekaj več denarja kot bi smel. Za mejo ob Dravi smo zamenjali naše siromašne dinarje v šilinge, da smo imeli za potnico in male nakupe.

Bili smo

Se so se dvigale jutranje megle, ko smo prečkali nov most preko Drave, ki je tu zajezena v umetno jezero za napajanje hidroelektrarne. Krumperški grad pustimo na desni in že se dvigamo čez vzpetino proti Celovcu, kjer so ob osvoboditvi enote naše armade razoroževale umikajoče se nemške kolone. Mimoličnih koroških naselij hitimo naprej in se po južni obvoznici ognemu Celovcu. Ob naši desni je celovški stadion in Minimindus, kjer je razstavljena arhitektura in posebnosti vsega sveta v malem. Toda ni v našem načrtu da bi si to ogledali, ker se vključimo na novo avtocesto, ki pelje na severni strani Vrbskega jezera skozi gozdičke in naselja. Na južni strani nad Vrbskim jezerom dominira na Rundskoglu visok komunikacijski stolp z razgledno restavracijo pod njegovim vrhom, do katere vozi dvigalo. Ta izbočena restavracija se

Odprla so se šolska vrata

Sola je zaživela, s tem pa tudi promet na cestah in pionirji miličniki skrbijo, da učenci varno hodijo po cesti

V torek, 1. septembra se je pričel pouk, po dveh mesecih počitnic, ki so jih šolarji verjetno s pridom izkoristili, da si naberejo novih moči za premaganje naporov, ki jih zahteva šola.

Posebnih vsebinskih novosti v tem šolskem letu sicer ni, razen to, da na prenovljeni predmetnik in učni načrt prehaja 8. razred. V preteklih letih se je prenova vršila od 1. do 7. razreda. Vsebinske prenovle je bila obravnavana na sestanku sveta staršev, za 8. razred pa bo obravnavana v letošnjem šolskem letu.

Organizacija šolskega dela bo ista kot v lanskem šolskem letu. Ves pouk bo potekal v 24 oddelkih dopoldne. Prvi razred obiskuje 83 učencev, malo šolo pa bo letos obiskovalo 110 učencev. Delovali bodo štiri oddelki podaljšanega bivanja (OPB) in sicer posebej za 1., 2., 3., in 4. razred.

Kombiji bodo vozili na vseh relacijah kot doslej. Uvedli smo še dve novi progi: Žirovnica—Sopot—Žiri in Žirovski vrh (Javornik)—Rakulj—Žiri. (Za slednjo progo še nimamo zagotavljenega prevoznika).

na Grossglocknerju

v eni uri obrne okoli svoje osi, tako da si turisti z enega mesta ogledajo celo panoramo Koroske.

V Beljaku si privoščimo eno uro postanka s krajšim ogledom, za pivo ali manjše nakupe spominkov ali česa podobnega. Vožnjo nato nadaljujemo mimo Špitala in Milštatskega jezera, kjer se pri Möllbrücku poslovimo od doline Drave in nadaljujemo pot po dolini reke Möll. Pri Kolbnitzu opazimo velike cevovode, ki iz akumulacijskih jezer izpod 2959 metrov visokega Reissecka napajajo tamkajšnje električno centralo. Nekaj podobnih cevovodov smo opazili še naprej po dolini. Po pobočju na naši desni se dviga železniška proga čez slikovite viadukte, da dobi potrebno višino za vzpon proti Mallnitzu (1190 metrov) in potem skozi tunel Visokih Tauver nadaljuje proti Salzburgu. Toda

mi se vozimo po ozki alpski dolini Mölla naprej proti Winklernu. Nad nami po strmih pobočjih kraljujejo nad dolino lične kmečke domačije, kakor da bi bile prislone v breg in imaš občutek, da bodo zdaj zdaj s strmega pobočja zdrsile v dolino in bi pravzaprav domačije morale biti privezane, da jih ne bi pozimi odnesel sneg. Do marsikatero domačije je speljana tovarna žičnica za spravilo sena. Do vsake domačije je speljana tudi primerna pot in če je več domačij skupaj, imajo tudi asfalt. Vse senožeti in robovi so skrbno pokošeni in tudi okoli hiš ne vidiš nobene navlake, okna pa krase živopisane rože. Vsekakor ima človek občutek, da se je od tu njihov gradbeni stil in živopisne rože preselil v naše gorenjske kraje.

Nadaljevanje

Preskrba z učbeniki in delovnimi zvezki bo potekala tudi letos preko organizacije osnovne šole. Učbenike učenci prejmejo v šoli, plačajo le kavcijo, ki predstavlja 25 % vrednosti učbenika.

Kadrovska zasedba je enaka kot prejšnje leto. Ni novih učnih moči, nekaj pedagoških delavcev pa si bo v tem šolskem letu pridobilo potrebno izobrazbo.

Šolski red in disciplina ostajata slejkoprej pomembna zadeva v težnji, da bi objekte očuvali kolikor-toliko v dobrem stanju. Učenci morajo imeti v razredu navadne copate (ne superge). Posebne superge naj imajo za pouk telesne vzgoje, s katerimi pa ne smejo hoditi zunaj.

Poseben problem pa je še vedno odnos uporabnikov telovadnice do skupne družbene lastnine. Vse preveč se uničuje inventar v telovadnici, garderobah in umivalnicah. Največ se uniči stikal in vtičnic, ki jih nekateri nalašč razbijajo.

V okviru šole dela tudi šolska zobna ambulanta, ki dela dopoldne in popoldne, in sicer 14 dni dopoldne, en teden popoldne. Zajema gojenice vzgojnovarstvenega zavoda in šoloobvezne otroke v dopoldanskem času, v popoldanskem pa srednješolce in otroke od 3—6 let.

Vsem učencem želim v novem šolskem letu 1987/88 prijetno počutje v šoli in čimveč delovnih uspehov.

Slobodan POLJANŠEK

Breznica spet v soncu

Zadnja nedelja v avgustu je bil spet praznik za Breznico, saj sta AMD Žiri in Slovenija avto pripravila že peto dirko v motokrosu za republiko in državno prvenstvo. Nedelja je bila, kot vsa leta doslej vroča in suha. Tekmovalcev je bilo preko 70 iz vse Slovenije, veliko pa je bilo tudi njihovih navijačev in ostalih. Na parkirnem prostoru smo lahko videli, da so prišli iz cele Slovenije, od Maribora, Novega mesta, Gorice do Kopra. Gledalcev je bilo letos rekordno število, preko 3000, na to je verjetno vplivala lepo urejena cesta, ki pelje na Breznico.

Sama dirka je potekala kot švicarska ura, brez zapletov in zastojev, kar je za sluga vpeljane skupine pri našem društvu in ostalih služb iz drugih društev: Gaislsko društvo Žiri, gasilci iz Breznice, Rdeči križ Žiri, za ozvočenje pa sta poskrbela Milan in Boris Oblak. Tudi za postrežbo je bilo zelo dobro preskrbljeno, saj je bilo dosti jedače in pijače. Poseb-

no je treba pohvaliti breznške gospodinje, ki so imele na svojem šanku odlično domačo ocvirkovco in potico.

Skupno je bilo v nedeljo šest dirk, vsaka zase je bila bolj razburljiva. Videli smo prave mojstre motokrosa. Posebno pozornost pa smo vsi posvetili hrabri in edini tekmovalki v razredu do 125 ccm, ki se je kar uspešno kosala sfanti.

Tudi edini naš tekmovalec Vid Mlakar se je dobro držal in je na koncu dosegel v svoji kategoriji odlično 6. mesto. Sicer pa si pogledjmo rezultate:

Po dveh tekih je bila razvrstitev naslednja: DP — kat. 80 ccm: 1. Gorički (INA Jaska), 2. Kampuš (Unior Lenart), 3. Zalar (Šentvid pri Stični); RP — 125 ccm: 1. Gošnik (Slovenija-avto), 2. Gajser (Ptuj), 3. Batič (N. Gorica); RP — 250 ccm: 1. Kristof (Brežice), 2. Srdar (FAM Lukovica), 3. Avbelj (Brežice).

Milan OBLAK

Ljudi je bilo tokrat na Breznici še več kot prejšnja leta

Gradnja pločnikov se je začela

Zemeljska in druga dela pri gradnji pločnikov so stekla

Pridobili smo vsa soglasja lastnikov zemljišč, ki jih je zelo veliko, razen enega, s katerim smo tudi že našli rešitev in bo soglasje v kratkem podpisano.

V času pridobivanja soglasij smo razpisali dela na tej cesti in sicer — prva faza — od mostu čez Račevo (vključno z mostom do mostu čez Soro in ostali del pločnikov, ceste do vhoda v industrijsko cono). Prvo fazo naj bi zaključili v letošnjem letu, ostali dve pa v naslednjih letih — odvisno od pritoka sredstev.

Na razpis so se prijavila naslednja podjetja: Tehnik Škofja Loka, SCT Ljubljana, Primorje Ajdovščina in Cestno podjetje Kranj. Na os-

novi teh ponudb je gradbeni odbor na podlagi analize izbral najugodnejšega ponudnika Primorje iz Ajdovščine.

Eden izmed naših pogojev je bil tudi kredit izvajalca. V tem trenutku smo imeli na razpolago 70 milijonov din, ocena za prvo fazo pa je bila 250 milij. din. Z izvajalcem — Primorjem smo dosegli sporazum, da nas kreditira za preostali znesek in nam na ta način omogoči pričetek del na tej trasi.

Upam, da bodo dela dobro potekala, da ne bo preveč hude krvi in da bodo krajani Žirov zadovoljni z akcijo, za katero je zaslužen prav vsak prebivalec Žirov.

Slavko MOHORIČ

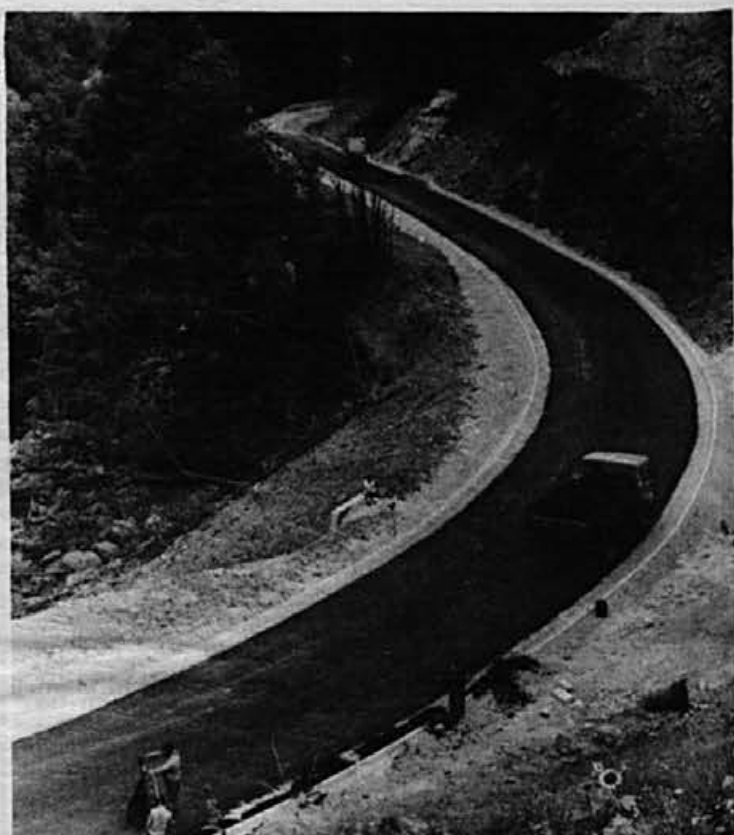
Darovali so za mrliško vežico

Ob smrti Janka Oblaka, Rudniška 3 so darovali sodelavci Milene Bogataj in Jane Erznožnik iz FRS — 10.000 din.

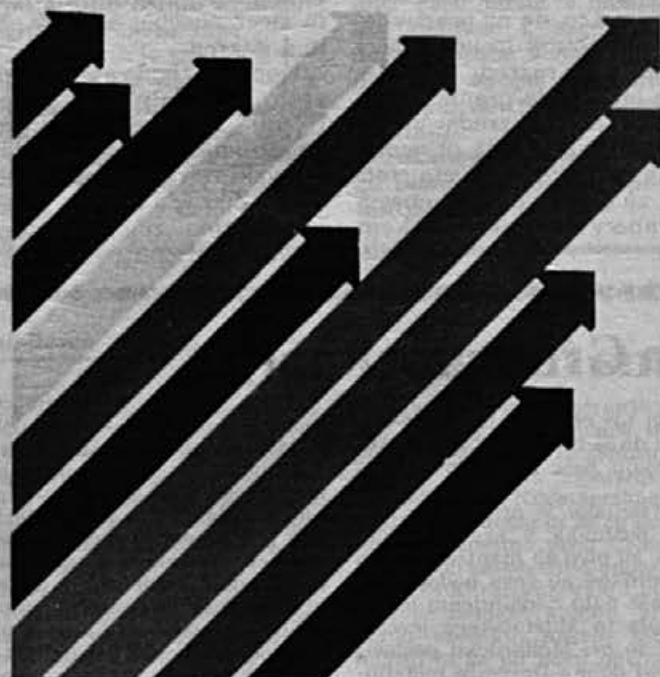
Ob smrti Janka Oblaka, Rudniška 3 so darovali sosede 20.000.— din.

»DELO-ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Strojarska ul. 2, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Proizvodnjo, TOZD Prodajo in Delovno skupnost skupnih služb. — Ureja ga uredniški odbor: Tatjana Dolenc, Nada Govekar,

Tatjana Mohorič, Anuška Kavčič, Anton Pintar, Vladimir Pivk, Neško Podobnik, glavni in odgovorni urednik. — Izhaja mesečno, naklada 2200 izvodov. Fotografije: Brigita Zemljarič. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj

Takole so potekala dela pri asfaltiranju Trebijske ceste končno se nam je oddahnilo ...

podeljuje

PRIZNANJE

plaketo mgz

za izredne zasluge in dosežke na področju gospodarstva regije

MEDOBČINSKA GOSPODARSKA
ZBORNICA ZA GORENJSKO

47 1987

URLEP BOJAN

Priznanje Medobčinske gospodarske zbornice za Alpino.